

Treba proveriti u tom svežnju hartija što ih čuva njegova još uvek lepa i darežljiva žena ima li tamo nekih stranica od stvarne vrednosti — tako je govorio predsednik opštine, koji je ljubitelj svega estetskog, ili bi, bar, tako mogao da govorи.

Na radiju su počeli da sviraju ruske i engleske pesme jednog jutra, i po tome se moglo zaključiti da treba kretati na put. Kuda? Pa svakako ispred vojske koja je dolazila, pucajući, pa dakle i opasna, nekud gde je nema ili gde će se njeno dejstvo rasplinuti. Na neki od vozova. Digao je ženu, koja je volela da spava: i ona je čula pesme sa radija, i zgražala se i cikala ujedno od radošti, ali je za to ostajala da leži. Međutim, on se u poslednje vreme osećao pred njom nelagodno: ovo ratno prometanje dovelo joj je u blizu razne ljudi, koji su joj davali savete, kojih se ona pridržavala. Jeden, bubuljičav i po imenu Emil, preporučio joj je da obrije dlake pod pazuhom, i ona je to učinila. Verovatno je da je to bila jedina tačka Emilovog ostvarenog uticaja, ali kada bi se zamislio, nije ni bio baš tako siguran u to.

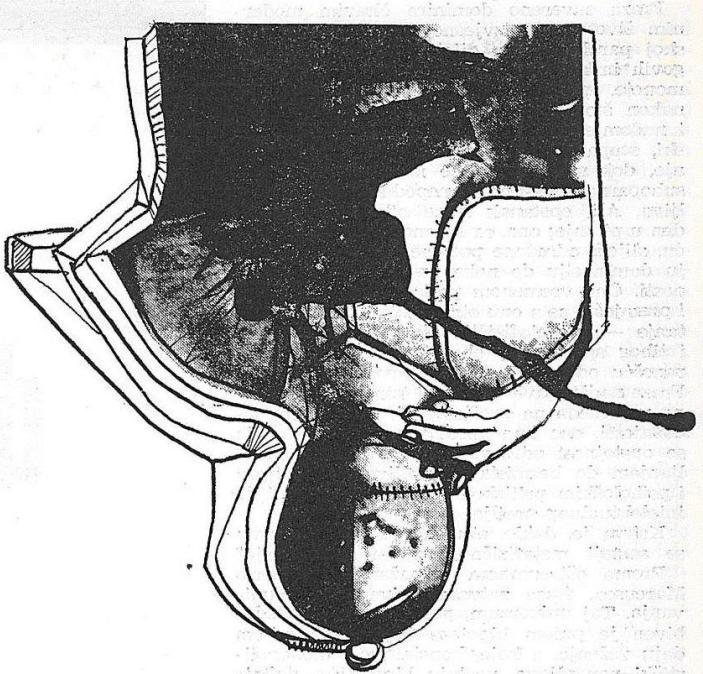
Obukao se, dakle, za put i pošao na ulicu da izvidi mogućnosti. Pošto putnog odela nije imao, uzeo je naprosto svežanj like, koji je visio bez potrebe za jednim vratima, i njime omotao, dijagonalno pa u obratnom pravcu opet dijagonalno, nogavice od cipela do kolena, tako da je dobio kariranu šaru i ujedno omotač sličan kamašnama. U jednu od tih kamašna stavio je i debelu plavo ukoričenu svesku, u koju je želeo da upiše svoje utiske i doživljaje.

Isao je ulicom, nad kojom su kružili avioni. Gledao je uporno uvis, znajući da se može videći kad avion baci bombu. Odlučio je, ako to vidi, da skoči u prvu kapiju. Međutim, samo jedan avion, koji je leteo nisko, počeo je da bacu teret, ali ne bombe, već ljudi koji su padali na krovove i odatle se kotrljali skupljajući padobrane. On je posmatrao radoznaši kako se od padobranaca stvara sve gušća grupa mlađih ljudi u civilnim odelima. Čim bi dotakli zemlju, to jest asfalt ulice, ljudi su se hvatali u kordon koji je preprečavao ulicu. Kada je stigao do njih, našao se, u društvu s još nekolicinom prolaznika, zarobljen. Civilni počeše da ih raspoređuju u dvojne redove. Bila je to kao neka prolazna munjevitá mobilizacija za rad, verovatno.

Njemu doslojanstvo i nepripremljenost nisu dozvoljavali da se povinuje tim mlađim ljudima, ali se to nije imalo kome reći, jer su oni prosto vršili svoj posao, raspoređujući ljudi u redove i požurujući ih. Najzad je, barem, izvukao iz improvizovane kamašne svoju svesku, i smotao je u kaput koji je držao prebačen preko ruke. To je bio poslednji momenat, jer već u sledećem mlađi ljudi su zahtevali da se kaputi odlože i da se krene napred.

Sad je nastalo komešanje. Neki su počeli da se izvlače iz redova uz zidove kuća, pretvarajući se da su gledaoci cele ove scene. Mlađi ljudi su ih gonili nazad u redove, ali su ponekog i izostavljeni, poverovavši da onamo ne spada ili prosto, valjda, iz simpatije. I on pokuša u nekoliko mahova da se izvuče iz svog reda i da stane na pločnik, ali se svaki put neko našao da ga vrati. Međutim, jedan od mlađića koji su sačinjavali prvi red povorke, zapevao je jednu rusku pesmu, ali, pošto ga je sluh izdao, pa nije mogao da je pogodi, reče: „Ala su ružne ove ruske pesme“. Niko se ne pobuni, jedini je on shvatio pozadinu čovekove izjave. U tom istom trenutku bio je rešen da ipak po svaku cenu izostane iz reda. Ako ga upitaju, on će jednostavno reći da ne može da se primi nikakvog fizičkog posla i pri tome će ostati. To valjda nije kažnjivo.

Međutim se odjednom setio da je u kaputu, smotranu, ostavio i svoju plavo ukoričenu svesku. Osetio je potrebu da smešta proveri je li očuvana, pa je, umesto da prosto izade iz svog reda i stane uza zid, odakle su posmatrali mnogi ravnodušni ljudi, — okrenuo leđa redovima i pošao niz ulicu u pravcu suprotnom od njih, ka gomili odela. Već je iz kapije, gde su odela bila poslagana, iskočio jedan mlađi čovek sa brkovima plavim kao lan i uz nemireno ga pitao šta tu traži. Ali utom je i iz redova jedan mlađi čovek počeo da više za njim neka se vrati, i pošto se on nije vraćao, već pognut tražio smotuljak kaputa, mlađi čovek koji je vikao digao je pušku i opalio u njega. Na mestu ga je ubio.

aleksandar tišma

padobranci

